

Asia: VN/29418/2023

Hallituksen esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Muuta järjestää

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan ja/tai lisäksi seuraavia toimia [Kaikilla hyvinvointialueilla tulee olla saatavilla usean eri terapiaviitekehyksen osaaminen ja koulutus.]

3. Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla [palveluprosessit tulee organisoida siten, että ohjautuminen tuen piiriin olisi sujuvaa lapsen, nuoren ja perheen näkökulmasta.]

4. Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöstä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Hoitoon pääsy ja tuen saaminen edellyttää organisointia ja sujuvuutta.]

5. Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan sitä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Palveluprosessit tulisi organisoida sujuvimiksi ja perheiden tavoitettaviksi.]

6. Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan sitä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Ehdotamme yhteistyön tekemistä sosiaalihuollon ja mielenterveystyön sekä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa enemmän.]

7. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Ei

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuositukset

Hyvinvointialueiden tulisi tehdä yhteistyötä huomioiden kaikki käytettävissä olevat terapiamenetelmät eri asiantuntijoiden kanssa.

8. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

Ei

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuositukset

Korostamme sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyön laajempaa lisäämistä eri sektoreille.

9. Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

Annettavissa laissa tulee olla riittävän vahvasti annettu asetuksenantovaltuutus valtioneuvostolle käytännön toteutuksen tukemiseen ja valvontaan.

10. Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Valtioneuvoston tulee olla valvomassa ja tukemassa käytännön toteutuksia ja hyvinvointialueiden keskittämisasetuksia tulee muuttaa, sillä uudet suunnitellut asetukset eivät välttämättä johda tilanteeseen, jossa potilaalla ja asiakkaalla olisi käytettävissä parhaiten hänelle sopiva terapiamuoto ja sen viitekehys.

11. Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusääntelyyn?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset ehdotukset

Terapiatakuusääntely tulee aloittaa mahdollisimman nopeasti, hoitotakuun pidentäminen vaarantaa lasten ja nuorten hyvinvointia ja kokonaisvaltaista terveyttä. Samalla se vaikuttaa perheiden kokonaisvaltaiseen terveysteen. Lasten ja nuorten sekä perheiden tukeminen vaatii erityisosaamista, jota välttämättä perusterveydenhuolto ei pysty täyttämään. Hyvinvointialueilla tulisi olla perheitä varten oleva psykososiaalisen tuen yksikkö, jossa koko perhettä hoidetaan systeemisellä otteella.

12. Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

Olemme ottaneet yhdistyksessämme kantaa perheiden kokonaisvaltaiseen hoitamiseen. Ei riitä, että lapsia ja nuoria hoidetaan ilman perheelle annettavaa hoitoa ja tukea. Lasten ja nuorten ongelmat

ovat monisyisiä, ja valitettavan usein ongelmien alkuperä saattaa olla perheiden vaikeissa olosuhteissa. Vanhemmat tarvitsevat entistä enemmän tukea vanhemmuuteen, jolloin saataisiin parempia ja kestävämpiä tuloksia tukea sekä perheitä että samalla lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Virpikari Sarianna

Ratkes ry - Sarianna Virpikari, kouluttajapsykoterapeutti, TtM, Ratkes ry pj.